

EL REFORMISTA

Donatiu de la Redacció

SETMANARI POLÍTIC D'AVISOS I NOVES

Preu de subscripció:
1 pesseta trimestre. — Nombre solt 5 céntims.

Redacció i Administració:
Carrer de Clivillers, 22

Any I

OLOT 2 d'Abril de 1914

Nom. 12

RÉPLICA

Quan l'orgue *mendicant* de les dretes, el representant de la *potenta i vigorosa* Joventut Conservadora, va anunciar que'ns diria veritats amarguíssimes, buscarem una ànima caritativa que posés fré a l'articulista, que amb tanta fieresa volia atacar-nos, més fou impossible, per lo que acceptarem les conseqüències funestes per a nosaltres, amb tota la resignació i paciència de que som capassos.

Ja ha passat la tempesta i verament estimadíssims lectors, tot ha sigut ~~nada entre dos platos, no val ni la pena~~ contestar lo que en el nombre últim, publicà nostre estimat confrare «La Comarca» car se veu a la llegua que fou fet per a omplonar el periòdic i a més correr, pro com que no volem que s'engraeixi ningú, ~~preguent-se~~ haber fet una obra magna, contestarem quelcom de lo dit, i en obsequi a la brevetat procurarem ésser tant lacònics com puguem.

Una de les coses que més molesten als distingits senyors de «La Comarca» es el fet de que apesar d'haver encoratjat en nostre primer nombre a l'actual arcalde, hi haguem dit la nostre quan ens ha semblat que obraba equivocadament. Sobre aquest assumpte, amb la deria de volguer-lo defensar a tort i a dret, cau amb una serie d'incongruències, faltes de lògica i fins de faltes a la exactitut dels fets, que esparveren.

Des de quan per haver afalagat a un home que passa a ocupar un càrrec públic no's pot en la ocasió oportuna senyalar una arbitrariedad que cometi? Aixó es contradicció? Tingui en compte «La Comarca» que en el solt *La Arcaldada*, ens queixavem *unicament* de que en un ball públic de disfresses no's permetés conservar l'incògnit; en res ni per res aludírem a mides preses contra ninfes ni nereides, quines perfectament consta al

nostre estimat colega, no existien ni existeixen *legalment* en aquesta ciutat. Si aquella disposició anaba contra aquestes, ens tenia i ens te molt sens cuidado, més no per aixó deixaba de ser una extralimitació de facultats, un acte abusiu amb l'aggravant de que la prohibició alcansada no sols a n'aquelles infelisses, sinó a tot el públic que assistia al ball, i es tant més abusiu quan l'ordre aquesta resá unicament per a el teatre comunal i va consentir-se o tolerar-se puguessin guardar l'incògnit en una societat particular, demostrant aixó una *unitat tant gran de criteri, que fa caurer d'espatlles* al més valent. Si del *respeto a la ley* ne fan un lema, encara que sigui només que per certs usos, haurien de recorrer a altres medis ben fàcils per altre part, per a realitzar son propòsit, lo que's feu, se deixa per els de *La ofensa social*, per els de la fulla de parra.

Mai havem negat els mèrits i talent de la nostre primera Autoritat administrativa i pel mateix motiu que no els havem negat, tenim el deure sagrat de dir i manifestar obertament i sens eufemismes lo que'ns sembli de la seva gestió, mereixent el nostre aplauso quan ne sigui acreedor i censurant-lo quan cometi algun acte que no estigui conforme amb el talent i mondologia seus.

Ens estranya moltíssim, senyors de «La Comarca» que vostés s'atribueixin l'haver lograt certes reformes en la ensenyança, i com que aixó no es cert, no volem que'l públic ignorant de lo que en aquest assumpte hagi passat, pugui ni remotament pensar-se que aquestes reformes son degudes a «La Comarca». Perqué ignoren els senyors de «La Comarca» que aquestes reformes son degudes a la campanya activa, enérgica i persistent de l'ex concejal Sr. Badia, quina campanya motivà la creació d'una comissió especial d'instrucció pública? No sab

o no vol sapiguer, que entre els varis acords presos per dita comissió hi havia el de presentar a l'Ajuntament una proposició per a el desallotjament de tot l'Hospici, menys el Parc de Bombers, per a instal·lar-hi comodament les escoles graduades?

A més d'aixó, la esmentada comissió gestioná la vinguda a Olot d'una congregació religiosa de cada sexe per a la ensenyança dels nois i noies, a quin efecte comissioná a dos senyors per a que a més de posar-se en comunicació amb els professors que tenien que venir, logressin *un permis d'una alta autoritat provincial* i com sia que un d'aquestos senyors va equivocar el camí i en lloc d'anar a Gironá, anà directament al parc a visitar al director de cert col·legi, allavors comensá la campanya cèlebre el nostre *purió* colega, amb mires, sino a la ensenyança, a destorbar la bella iniciativa de la comissió especial d'Instrucció pública, ja que l'únic objecte que's perseguia era evitar la *competencia* que podia ésser funesta per algú.

Si el nostre estimat colega, no está convensut de lo que diem, estem disposats a demostrar-ho documentalment si es precis, car per a que resplandeixi la veritat no'ns dolen prendes.

Estem perfectament enterats de la qüestió i *sabem*, fixis bé senyor articulista, *sabem* que les reformes de la ensenyança son degudes més al nostre amic Sr. Badia, que no a la campanya *altruista* (sic) del Sr. E. de R. i encara podem manifestar-li que si dit senyor continués dias del Consistori potser no estaria conforme amb les condicions, baix les quals son admesos els alumnes de la escola municipal en cert col·legi.

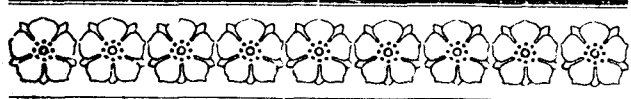
A nosaltres ens sobra l'*unitat de criteri* quina manca vol deixar entrevéurer «La Comarca» comentant de la manera que vol els nostres articles, ben al revés d'ells, car tothom sap el perquè

de certs canvis en política que desdiuen de tota convicció i de la fermesa de que volen donar mostres, i que només son disculpables tinguent en compte la *vanitat extrema* de determinades persones.

¿Que l'ambient els hi es favorable? millor que millor; aixís veurán engrassar, com ja's diu que succeeix, les files de la ja potent i vigorosa joventut conservadora que males veus diuen son *dos i el cabo*.

Nosaltres podrem ser quatre ximples, pro al menys no necessitem de *tutors ni de intermediaris* per a dirigir-nos als nostres jefes, quins ens han felicitat coralment per totes nostres campanyes.

D'HIGIENE

Repetides vegades ens havem queixat amargament de que per part de qui corresponia no s'haguessin prèns les mides necessaries per a prevenir i evitar l'infecció del sarampió, i com sigul que a n'aquesta ciutat al revés de lo que han fet pobles tant petits, però que's preocupen de la salut pública, no s'ha prèns ni la mida més rudimentaria, tenim el deure sagrat, d'explicar al públic, com se desenrotlla l'epidèmia del *sarampió* i quines son les formes de prevenir-lo. I consti que a l'indicar-ho seguim pas a pas lo que manifesten ilustres escriptors estrangers, perque no volem que pugui ni remotament creurer's parcial la nostra campanya.

L'enfermetat del *sarampió* és produida sempre per el *contagi* i tot càs d'aquesta malaltia és provocat pel transport del material infeccios d'un lloc a l'altre, oferint-nos proves irrefutables de aquesta afirmació, no solzament el fet de que els països i comarques no civilitzats que havien permanescut lliures del sarampió varen veurer aparèixer aquesta malaltia, a l'arribar fins a ells el tràfic comercial, sino també i d'un modo especial, el transport *demonstrable* del sarampió a regions ail-lades que havien sigut respectades per aquesta enfermetat durant anys enters.

Una qüestió importantíssima es la de si la *transmissió del sarampió*, te lloc unicament *d'una manera immediata* dels malalts a les persones contagiades per ell, o be si pot igualment verificar-se per l'intermedi de persones sanes o d'objectes que serveixin per l'ús ordinari.

Tant els metjes com la creencia popular, sostenen la possibilitat de que el sarampió pot propagar-se també per el segón de dits medis, i tinguent en compte aquesta afirmació se compendrà desseguit que tot individu que no tinga l'immunitat per aquesta malaltia (i cap la té si no l'ha soferta) es un agent efficacíssim per a trans-

metre a una altre persona els germens d'aquesta malaltia.

Siguent com es doncs un agent tant sutil el sarampió, pot demostrar-se facilmente la *gran difusibilitat de l'agent del contagi sarampiós*, principal en les epidèmies. Desseguida poden ésser invadits els nens de les escoles, cases i carrers enters aventatjant en aquest concepte a altres enfermetats com la *escarlatina* i la *verola*, siguent més sorprenent que la seva rapidès en la propagació l'alt grau d'aptitut per a invadir el organisme.

Amb relativa periodicitat venen les epidèmies de sarampió i principalment en les grans ciutats en les que mai desapareixen els cassos *esporadics* existint per lo tant sempre la possibilitat d'una disseminació de la enfermetat i depenguent el desenrotll d'una epidèmia de la existencia d'un nombre suficient d'individus que no l'hagin soferta encara, ja perqué hagin nascut en data recient, ja perqué siguin arribats de poc a les localitats.

Prenen una part importantíssima en les epidèmies de sarampió, les escoles, hospitals, presons, quartels, etc. etc., lo que demostra que l'*acoblament de gran nombre d'individus* en llocs tencats, favoreix molt la disseminació del sarampió, havent-se observat, en moltes poblacions, la disminució del nombre de malalts, a l'arribar l'època de les vacances escolars.

De manera que, donada la general predisposició a l'infecció sarampiosa, es sumament difícil quan estalla una epidèmia la protecció dels individus que han tingut aquesta malaltia i més encara l'aïllament eficaç dels diferents individus d'una familia en el que hagi penetrar el sarampió. Amb tot es indispensable i necessari evitar en lo que's pugui la propagació de la epidèmia per lo que es *d'absoluta necessitat* com a mida més elemental i pot ser le més beneficiosa *sempre que entre els alumnes d'alguna escola hagin ocurregut casos de sarampió, suspèndrer l'assistencia a ella, de tots els nois sans*, especialment si tenen pocs anys o presentem afecions que agravin el perill, i sobre tot quan la predisposició o la infecció està aumentada per l'existencia de catarros de les vies respiratories. *Tot aixó suposant que l'autoritat no hagi ja disposat la clausura de la escola, per exigir-ho la propagació de la epidèmia.*

¿Han prèns aquestes mides en aquesta ciutat? No volem nosaltres dir-ho, tots el habitants saben que a ciencia i paciencia de tothom s'ha prescindint de lo més rudamentari en aquestos casos, com es evitar la infecció per medi del aïllament de l'atacat, car totes les escoles han funcionat sempre en greu perjudici dels noiets i nenes que hi concorren.

Comentaris no'n volem fer, que cada llegidor se'ls fassi, sols li direm que en poblacions com Juanetes, Santa Pau i altres, s'han prèns aquestes mides i és llastimós que nosaltres que volem ésser el nirvi dels pobles del partit no haguem donat llum en lloc de donar fum.

Setmanals

Com si no'n tinguéssim prou i massa del sarampió, rumors públics diuen que s'han registrat alguns cassos de verola.

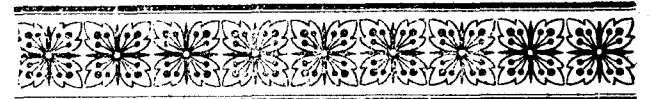
Amb tantes enfermetats infeccioses i amb tant poc cuidado com hi ha per a evitar llur propagació, be pot dir-se que vivim de miracle, car si tots nosaltres no estem atacats d'aquestes funestes maluries, es degut segurament a que la naturalesa volguent corregir lo que'ls homes desfan, ens ha donat un sub-sol espléndit i una salut a prova de bomba.

Oh, i lo més trist es que si's denuncia algun càs, si's don alguna ordre als empleats encarregats de cumplir-la, fan lo que'ls hi dona la gana, important-los hi un *mito* la salut dels pobres habitants d'aquesta ciutat.

Senyors de la Junta de Sanitat, per l'amor de Deu, fassin quan puguen per a evitar aquestes epidèmies, compleixin amb el seu deber sense miraments de cap mena i tots els hi agrairèm. Ja veuen que no'ls hi demanem res de més i que tenim el *dret* de que se'ns escolti.

«La Comarca» ens va treurer els drapets al sol, d'una manera que demostraba una sanya tremenda contra nosaltres, per lo que no habem tingut més remei que replicar-li en la forma millor que hem sapigut.

No obstant ens havem deixat quelcom al tinter i si tenim vida i salut parlarem extensament de la qüestió de la ensenyança i de com va naixer «La Comarca», car ningú sab si es fill lilegitim, natural o il·lilegitim, i nosaltres coneixem la seva *excelsa paternitat*.

BIBLIOGRAFICAS

La Divina Comedia de DANTE ALIGHIERI, narrada y explicada, por el doctor GUSTAVO LA PIETRA, edición ilustrada con láminas de GUSTAVO DORÉ.

Este importantísimo libro que acaba de publicar la Casa Editorial Maucci de Barcelona, puede considerarse como la más perfecta obra de vulgarización de *La Divina Comedia*, puesto que en ella se facilita la manera de conocerla á fondo merced

á una exposició de la misma en forma sencilla y sumaria tal, que pueda ser comprendida por todos, aun los menos versados en sublimes literaturas.

El sabio dantista-doctor LA PIETRA, al dar cima á su trabajo laborioso, paciente y entusiasta, expone en el prólogo sus temores de haber profanado la sublime creación, pero nada más lejos de su respetuosa duda, cuando su meritísima labor, según el mismo indica, tiene como finalidad que todos puedan darse cuenta de lo que es en sus principales rasgos **La Divina Comedia**, que hasta ahora había sido para la mayoría de las personas, aun las dotadas de discreta cultura, un libro sellado por los siete sellos bíblicos, hallando así la manera de popularizarlo, para que todos lo puedan leer y apreciarlo fácilmente.

Las condiciones materiales de esta publicación no pueden ser más recomendables, pues forma un hermoso tomo de 320 páginas impreso en claros caracteres y sobre papel satinado, avalorando el libro geniales láminas de GUSTAVO DORÉ.

Precio de la obra: en rústica 3'50 pesetas; en tela con planchas doradas 5 pesetas. Se halla de venta en las buenas librerías de España y América.

Noves

Lo prometido es deuda, diu un adagi, i ja veuen els nostres estimats lectors que avui surt vestit de llarc el nostre setmanari, disposat a lluitar amb tota braó i fermesa i a dir les veritats sense embuts.

Un nou saludo endressem a tots, amics i enemics.

El dilluns i dimars d'aquesta setmana i durant l'hora de sis a set del vespre, va cantar-se en la Església Parroquial l'obra de l'Abat Perossi «La Resurrecció de Llatzer».

Nosaltres que no poguem assistir a les audicions que d'aquesta obra se donaren en el «Centre Catòlic» i «Joventut Tradicionalista», per quins senyors presidents forem atentament invitats, tenim vers desitjos de conèixer aital obra.

Es d'una construcció esplendent que denota en qui va escriure-la un gran coneixement de la tècnica musical, i l'execució fou d'allò més esmerada, si's te en compte els pocs elements que's pogueren utilitzar.

Felicitem coralment a l'il·lustrat mestre de capella Mn. Farró i a D. N. Corriols a quina energia i activitat se deu l'execució de l'obra, com aixís mateix a Mn. Mítjà que fou l'hèroe de la festa, a les senyoretas que hi prengueren part i a quants contribuïren a que poguéssim conèixer aquesta obra.

L'Església plena a vessar, lamentant tothom

que aprofitant-se d'aixó s'aumentés el preu de les cadires.

Per a commemorar la fundació de la «Lliga Regionalista» d'aquesta ciutat, se prepara la celebració d'una «Diada Regionalista», contant-se ja amb el concurs dels diputats a Corts, Srs. Cambó, Rahola i Ventosa i Calvell, tinguent lloc la «Diada a mitjans de Juny pròxim.

S'ha escrit per a que vingui a inaugurar les conferències que sobre la Mancomunitat Catalana volen donar-se en la «Lliga Regionalista» al president de la Diputació de Girona D. Agustí Riera.

Per R. D. d'últims de Mars passat s'estableix a Girona una Escola Normal Superior de Mesures la qual s'inaugurarà el 1er. de Maig pròxim a fi de que pugui obrir-se la matrícula lliure per els exàmens de Juny.

En la Església Parroquial, varen celebrar-se funerals en sufragi de l'ànima de D. Càmllo Polavieja, assistint a l'acte el personal de la Comissió de Partit de la Creg Roja d'aquesta ciutat i les autoritats locals.

Don Salvi Fàbrega, representant en aquesta de la Companyia de Segurs «Zurich» i el apoderat de la mateixa don S. Salvador, vingut amb tal objecte, dies entera, satisfieren la indemnizació corresponent a la viuda del infortunat obrer Girgas que a ultims de Janer morí a conseqüència de accident del treball sofert prestant servei a les ordres de la Companyia del Ferrocarril d'Olot a Girona.

Durant l'actual primavera tindran lloc entre altres els següents Congressos Nacionals Esperantistes; del 12 al 13 d'Abril el IV Congrès Finès, a Tampere (Finlandia); del 30 Maig 2 Juny el VII Congrès Angles, a Sheffield (Anglaterra) el 31 Maig el IX Congrès Germànic, a Leipzig (Alemanya); i del 31 Maig al 1 Juny, el Congrès Hongarés, a Szeged (Hongria).

El Congrès Germànic coincidirà amb la grandiosa Exposició Internacional de les arts del llibre que tindrà lloc a Leipzig, i en la qual hi haurà un pobelló destinat a la producció esperantista, que estarà instalat en el Carrer de les Nacions.

Des del dia 21 al 27 del passat aquesta Sucursal de la «Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros» ha obert 8 llibretes noves, ha rebut per imposicions 8.900' pessetes i n'ha pagat 8.210' per reintegres d'estalvi.

Durant la pròxima setmana actua de Vocal de torn D. Tomás Pujol-Galcerán i Guardia.

En la última sessió de l'ajuntament, va presentar-se un projecte d'ordenances municipals acordant-se pas-sés a la Comissió de Governació per a el seu estudi.

Convé resoldrer prompte aquest assumpte, doncs és d'importancia capdal, el que poguem gaudir d'unes ordenances municipals que omplenin els fins per a els quals se redacten.

Ha sigut adjudicat, mediant subasta, a D. Francisco Picola el suministro de la carn de l'Hospital de Sant Jaume, baix el tipu de 27 céntims el kilo.

Pel nostre amic en Josep Badia i Malagrida, nebot de l'ilustre compatrici Don Manel, ha sigut demanada la mà de la simpàtica i hermosa senyoreta Na Teresa Solanich.

Les noces se celebraran a últims d'aquest mes.

Sembla que per a les pròximes festes de Pasqua, se gestiona la vinguda d'un renombrat *team* de Barcelona, per a jugar dos partits, un en el camp d'«Olot Deportivo» i l'altre en el del «Sport Club Olotí».

Es de desitjar se confirmi la millora i que'ls nostres jugadors estudiïn i vegin la manera com se juga al *foot-ball* sense necessitat d'utilitzar medis, les més de les vegades no molt correctes.

Prèguem a qui correspongui, se digni donar ordres per a que's neteigi el *lago* del passeig del Firal, ja que fa una fator que no s'hi pot tenir cara.

Se parla molt en reunions i casinos de que distingits actors han sollicitat el teatre per a la propera temporada d'estiu, tant prompte ne tinguem esment ho comunicarem als nostres lectors.

La mort a arrebatat del mon dels vius al gran poeta provensal, en Federic Mistral.

Era un gran aimant de Catalunya, i la seva fama s'havia estés per tot el món (a. c. s.).

Sentim verament la mort de tant ilustre poeta i ens associem a l'universal dol que la seva mort ha produït.

Diumenge passat, amb un èxit grandios, se representà en el teatre del «Centro Obrero» la comedia de'n J. Morató, *El tesoro*.

En els molts aplausos, que reberen els aficionats de aquella casa, hi afegim el nostre més encoratjador, ja que'l seu treball fou afiligranadíssim per part de tots quants hi prengueren part.

Per a el diumenge pròxim s'anuncia l'última funció de la temporada, amb l'hermós drama castellà *La Dolorés*, i la Srta. Pecho, com a despedida, recitarà el monòlec *Nit de dol*. Per fi de festa se posarà en escena la comedia en un acte *Per punt*.

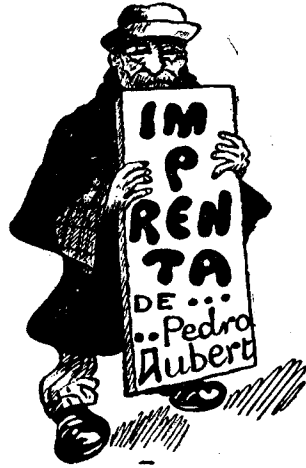
No dubtem que diumenge, amb un programa tant extents, se veurà, com cada festa la sala d'espectacles atestada de gent. Nosaltres no hi faltarem.

Imprempta de Pere Aubert, Clivillers, 22.—Olot.

Máquinas Naumann
PARA COSER
 Las mejores y más baratas del mundo
 Ventas á plazos y al contado
 Representante: ESTEBAN MOLAS.
 Calle de La Mosca, n.º 2.—OLOT.

- = Programas
- = Recordatorios
- ==== Esquelas
- ==== Circulares
- = Cartas comerciales
- = Periódicos y Revistas
- Carteles, etc., etc., etc., etc., etc.

**PRECIOS SIN
 COMPETENCIA**

- Facturas =
- Cheques =
- Sobres =
- Talonarios =
- Memorandums =
- Tarjetas comerciales =

Clivillers, 22. — OLOT.

ATENCIÓN
 Proximamente apertura de la
Camisería Llovet
 Camisería, Corbatería, Gorras y novedades
ESPECIALIDAD EN LA MEDIDA
MAYOR, 11, (ANTES CASA BALETA)